

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ .

12 клас.

ТЕМА. ПЕРІОД "РОЗРЯДКИ" В МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ. ГЕЛЬСІНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ 1975 року.

- 1.Що таке "розрядка" в міжнародній політиці?
2. Які були передумови "розрядки" в міжнародній політиці?
3. В якому році був підписаний "Договір про нерозповсюдження ядерної зброї"?
4. Коли був підписаний Гельсінських заключний акт? Які положення він містив?
5. Що було одним з результатів " періоду "розрядки" в міжнародних відносинах?
6. У якому році між СРСР і США було досягнуто паритету в озброєнні?
7. Яка угода і коли була підписана між СРСР і США про ліквідацію ракет малої і середньої дальності в Європі?
8. З якою метою і коли країни НАТО розробили програму "Партнерство заради миру"?
9. За яким договором і коли Україна стала без'ядерною державою?

Д/З.Опрацювати матеріал на стор. 177-189, написати відповіді на питання у зошит.

РОЗРЯДКА (détente - послаблення напруженості) – період розвитку міжнародних відносин у 1970-ті рр., для якого характерні ослаблення протистояння між СРСР і США й нормалізація відносин між ними, взаємні поступки й компроміси. У цей період акцентували зусилля з обмеження гонимі зброєю і розвитку співробітництва в різних сферах. Військово пов'язаність в 60-ті роки ХХ ст.

1. ПЕРЕДУМОВИ РОЗРЯДКИ

- Досягнення до початку 1970-х рр. військово-стратегічного паритету, записаного на дискусії взаємного антагонізму.
- Загострення у США соціального проблемного питання у В'єтнамі. Незадоволення власної гонимі зброєю, на економіку СРСР.
- Попливання взаємозалежності і взаємозв'язку країн світу, неможливість ізоляції розв'язати екологічні, енергетичні та інші глобальні проблеми.
- Розуміння політичного впливу ядерних держав, громадисте світу загрозливими наслідками гонимі зброєю для людства.
- Важливі ядерні аварії, які привели до збільшення невизначеного середовища (Гарбінська Крижаний кулі).

Перший період розрядки (1953-1956 рр.) – втрачені можливості

«Можуть, напевно Радянській Союз прийняти принцип співіснування тільки із зваженими комуністичними міркуваннями. Але відомо, що за мирне співіснування ми з такою жадністю виступили в Румунії, з великою радістю Радянської влади, і за рішенням М.С. Хрущова на XX Уїтні ЦКРСР, 14 лютого 1956 р.) Це було ознакою під час вирішення війни ядерної бомби на Новій Землі».

Проголошення незалежності Австрії, 1955 р.

Жакартська конференція, 1956 р. Вирішення питання Корейської війни та війни в В'єтнамі

Хронологія періоду розрядки

кін 60-х – 70-х рр. ХХ ст. – період розрядки

1970 р. – договори між СРСР і ФРН, НДР і ФРН, Польщею і ФРН, Чехословаччиною і ФРН про відмову від претензій на перегляд кордонів у Європі.

1971 р. – чотиристороння угода між США, СРСР, Англією і Францією стосовно Зах. Берліну

1972 р. – вїтн П. Ніссон до СРСР і підписана договору ТІО (про обмеження систем протиракетної оборони) і ОСО-1 (про обмеження стратегічних наступальних озброєнь строком на 5 років)

1974 р. – договір між СРСР і США про обмеження підземних ядерних випробувань

серпень 1975 р. – Народа з безпеки і співробітництва в Європі в Гельсінкі. Підписання Гельсінського заключного акту

1977 р. – розпуск СЕАТО і СЕНТО

1979 р. – договір між СРСР і США ОСО-2 (не був ратифікований сенатом США)

Основні персоналі:

- Джим Кемеллі
- Ренард Ніссон
- Лєона Брежнєв
- Рєоналд Рейган

МІЖНАРОДНІ УГОДИ ЩОДО ОБМЕЖЕННЯ І ЗНИЩЕННЯ ЗБРОЇ

1 червня 1968 р. – Генеральна Асамблея ООН склала Договір про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ). Відкритий для підписання з 1970 р.

ДНЯЗ підписали 110 країн. Це унікальна міжнародна угода (включається на демократичних між неядерними і ядерними державами. У 1995 р. договір продовжили безстроково. Ядерні держави (офіційно): Велика Британія, Китай, СРСР (після його розпаду - Росія), Франція і США.

Сьогодні не є учасниками ДНЯЗ Ізраїль, Індія, Пакистан та КНДР.

Питання: Чи є ізраїльська ядерна програма потенційно існуючою? Чи є це ядерною зброєю? Чи є це ядерною зброєю? Чи є це ядерною зброєю?

КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАБОРУНУ РОЗРОБКИ, ВИРОБНИЦТВА ТА НАГРОМАДЖЕННЯ ЗАПАСІВ ТА ІХ ЗНИЩЕННЯ БАКТЕРІОЛОГІЧНОЇ (БІОЛОГІЧНОЇ) І ТОКСИЧНОЇ ЗБРОЇ

Важливим кроком на шляху зброми зброї масового знищення стало підписання 10 квітня 1972 р. - Конвенція про заборону розробки, виробництва та нагромадження запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та про їх знищення.

Конвенція набрала чинності 26 березня 1975 р. Українською РСР, яка була співзасторою проекту Конвенції, ратифікувала її 21 лютого 1975 р.

Конвенція забороняє розробку, нагромадження та виробництво бактеріологічних чи інших біологічних речовин або токсинів у кількості, що не випливає з мирних цілей. Держави-учасниці зобов'язалися знайти будь-яку біологічну зброю та засоби її доставки в будь-якому місці, після набрання чинності цієї Конвенції.

В даний час її учасниками є 163 держави, які зобов'язалися не розробляти, не виробляти і не накопичувати біологічну зброю (БЗ).

Учасники держав у Конвенції про біологічну зброю

Підписали і ратифікували

Не підписали і не ратифікували

2. РАДЯНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ УГОДИ

Починаючи з 1970-х рр. - епоха великої гонимості в радянсько-американських відносинах. З 1975-1974 рр. було укладено 41 радянсько-американських міжурядових угод, тобто більше, ніж за 40 попередніх років після встановлення радянсько-американських дипломатичних відносин.

Серія цих домовленостей - такі найважливіші документи, як Договір між СРСР і США про обмеження систем протилежної оборони, підписаний 26 травня 1972 р. (договір ПРО)

У рамках Договору ПРО сторони домовилися розвинути зусилля спільно з метою зменшення потенційної ядерної війни, необхідності припинення гонимості собою, та з метою скоротити гонимість міжнародної напруги та урівноважити довіру між державами.

СРСР і США зобов'язалися обмежити свої системи ПРО, знаходити чи демонтувати нові системи або їхні компоненти, так само не передавати ці системи жодній іншій державі.

Річард Ніксон і Леонід Брежнєв, Москва, 1972 р.

Підписання договору ПРО між СРСР і США, Р. Ніксон і Л. Брежнєв, Москва, 1972 р.

1972 р. - основа взаємовідносин між СРСР і США

1973 р. - вийшов Л. Брежнєв до США, підписавши угоду про контроль над ядерною зброєю.

1974 р. - аустр. Л. Брежнєв у Владивостоці з президентом США Дж. Фордом. Укладення міжнародної угоди про співробітництво в галузі контролю над озброєнням.

1974 р. - Договір між СРСР і США про обмеження підземних ядерних випробувань.

Л. Брежнєв і Дж. Форд

23-24 листопада 1974 р. у Владивостоці пройшла робоча зустріч Л. Брежнєва з президентом Д. Фордом, на якій було досягнуто домовленостей, що відкрили можливість складання та експлуатації додаткових компонентів стратегічних сил обох країн. Ступінь обмеження зобов'язався стримувати нові ядерні держави до 2000 військовиків. Нову угоду ухвалено в жовтні на вимогу США 1973 р. Вона мала діяти з 1977 по 1985 р. і набула чинності після укладення між СРСР і США. Крім того, було укладено протоколи в 1980-1981 рр. про заборону на використання біологічної і хімічної зброї та їхніх компонентів, що вступило в силу після 1985 р.

Обкладинка журналу «Тайм» 1974 р. на тему Л. Брежнєва і Форда

31 липня - 1 серпня 1975 р. - Народа з питань безпеки і співробітництва в Європі, Фінляндія, м. Гельсінкі.

1 серпня 1975 р. підписано Підписаний акт - найважливіший політичний документ у формуванні міжнародних відносин і в наш час.

Результати:

- I - з питань безпеки в Європі;
- II - з економічного, науково-технічного співробітництва та охорони навколишнього середовища;
- III - з гуманітарних питань;
- IV - з урочування і виконання послань Підписувачого акту; продовження роботи дванадцяти країн-членів, окремих організацій нових держав і народів, подібних до Гельсінкі;
- V - з урочування економіки західноєвропейської держави.

Такі зустрічі державно-економічних західноєвропейської держави відбулися в жовтні в Бельгії (1977-1978), Мадриді (1980-1982), Стокгольмі (1984-1987), Відні (1988-1989).

Гельсінкіський протокол став укладеною, безпрецедентною угодою у міжнародному житті. Вона мала велику роль у зобов'язанні країн щодо у світі, наближенні ступеня між державами, що привело до 5 до збільшення людської цивілізації.

ПОЛІТИКА «НОВОГО ПОЛІТИЧНОГО МИСЛЕННЯ» (1985-1991 рр.)

Політичне нове мислення - новий курс у міжнародній політиці, переада від конфронтації до співробітництва - покликаний з ім'ям лідера СРСР Михайла Горбачова, який прийшов до влади в період системної кризи соціалізму в Європі 1985 р.

«Ядром нового мислення є визнання пріоритету загальнолюдських цінностей, а точніше - виживання людства.»

(М. Горбачов, Проробивши нове мислення для нової країни і для усього світу, 1997 р.)

1985 р. - не Сталінський імперіалізм з питань довіри і безпеки в Європі Радянський Союз запропонував вніести в Європі нові ідеї, що і виконавці кораблі - нові ядерні зброї, згодом - військові флоти США і СРСР. Було укладено широкі колективні і військово-технічні угоди щодо зниження рівня війни в Європі.

1985 р. - М. Горбачов оголосив про припинення розробки ракет середньої дальності (СС-20) у Європійській частині СРСР з квітня 1986 р. та про введення з серпня 1986 р. одностороннього мораторію на ядерні випробування, що діяв півтора року (з 6 серпня 1986р.)

Параметри на сторінці нового мислення

ЗАВЕРШЕННЯ «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ» НАПРИКІНЦІ ХХ СТ. МАЛО ВЕЛИКЕ МІЖНАРОДНЕ ЗНАЧЕННЯ:

- Завершення балансування на межі війни. Скорочення ядерних потенціалів, Попільнення міжнародних відносин.
- Становлення єдності світу. Прискорення процесів глобалізації, становлення світового ринку.
- Зниження витрат на гоним озброєння, з'явилася більша можливість для розв'язання глобальних проблем людства.
- Прискорення європейської інтеграції, розширення НАТО і ЄС на Схід, Поява нових держав у Східній Європі.
- Приборкання конфліктів, викликаних «холодною війною» та поява нових.